

CONVIVÈNCIA

Conviure mai és fàcil. La convivència consisteix en acceptar positivament unes mínimes regles de joc que ens permetin acceptar les diferències dels altres sense renunciar per això a les pròpies característiques. En definitiva, la convivència suposa la capacitat i voluntat de gestionar la diversitat tant dels entorns propers (família) com en grups més amples. A Balears és un fet la presència de persones i famílies originàries d'altres països, que viuen i treballen entre nosaltres i que sovint procedeixen de cultures, maneres de viure, religions, diverses.

Aquest Quadern reflecteix com ens veuen aquestes persones que, en alguns casos, porten anys residint i treballant aquí, i tracta d'analitzar quins factors, o àrees són fonts de conflictes reals o potencials que poden dificultar una inevitable convivència. Aquesta convivència, no ho oblidem, és cosa de dos: els autòctons també tenim la nostra part al·lògena de responsabilitat. Ens agradi o no, estem condemnats a conviure, sense oblidar que la diversitat, si sabem gestionar amb intel·ligència, pot ser una oportunitat.

POSICIONAMENT CIUTADÀ (XXVI) ELS IMMIGRANTS, ELS NOUINGUTS

¿COM ENS VEUEN?

Ara fa un mes (Quaderns Gadeso n°161) vàrem publicar les dades més significatives de les percepcions que tenen els "autòctons" cap els immigrants que viuen a les Illes. Amb aquest número volem analitzar justament el contrari, les visions i opinions que tenen de nosaltres aquests immigrants que, no ho oblidem, formen part de la societat balear. Val a dir que fa tres anys ja es va dur a terme una investigació similar (podeu consultar el Quaderns Gadeso n°98, de maig de 2007).

En una primera aproximació, i com es pot comprovar a la taula número 1, la majoria dels immigrants es sent ben tractat a la nostra comunitat; en concret, quasi un terç qualifica de **molt bo** aquest tracte i un 38,6% diu estar **bastant ben considerat**.

Per altra banda, un de cada quatre immigrants considera **negatiu** el tracte i la consideració per part dels autòctons, mentre que un 3,1% afirma

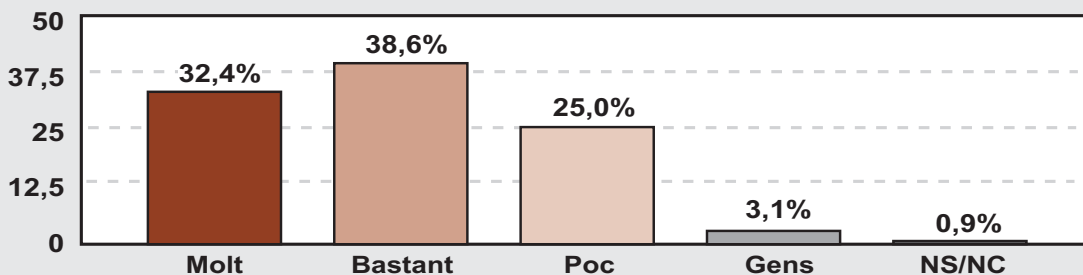
que es no es sent **gens ben tractat**.

Per nacionalitats, les persones procedents de països de l'**Europa no comunitària** són les que més positivament valoren el tracte dispensat pels autòctons, mentre que els **magrebins** i els **subsaharians** tenen una visió més negativa del tracte dels illencs. Per part seva, els **llatinoamericans** i els **xinesos** es situen al voltant de la mitjana.

Com ja s'ha dit, aquesta és només una primera aproximació a la visió dels immigrants que viuen a les illes; a les pàgines següents s'analitzaran temes com la convivència, la percepció de la discriminació, els motius que addueixen per voler retornar al seu país o quedar-se a les illes, els principals problemes que perceben i quins són els trets principals que associen als illencs, tant positius com negatius. I tot això en un marc tan desfavorable com és el de la crisi socioeconòmica que estam patint.

TAULA N°1

US SENTIU BEN CONSIDERAT/TRACTAT A BALEARS?

	Magrebins	Llatinoamericans	Europeus No UE	Xinesos	Subsaharians
Valoració del tracte	↓	=	↑	=	↓

↑ Per damunt de la mitjana
↓ Per sota la mitjana

Font: Baròmetres Gadeso. Abril 2010

CONVIVÈNCIA I DISCRIMINACIÓ

Després d'analitzar la percepció del tracte, un altre aspecte important és establir què entenen els immigrants per convivència. Com es pot veure a la taula n°2, una immensa majoria considera que tenir les mateixes oportunitats (35,2%) i els mateixos drets i deures (32,8%) que els autòctons és bàsic per assolir una bona convivència, mentre que un altre percentatge significatiu afirma que no es pot conviure si els immigrants no s'adapten al *mode de viure d'aquí* (però sense renunciar als seus costums).

TAULA N°2

QUÈ ENTENEU PER CONVIVÈNCIA?

	MITJANA	Magrebins	Llatino- americans	Europeus no UE	Xinesos	Subsa- harians
Tenir les mateixes oportunitats que els autòctons	35,2%	31,6%	37,3%	37,1%	36,5%	33,5%
Tenir els mateixos drets i deures que els autòctons	32,8%	33,2%	31,1%	31,7%	35,3%	32,7%
Adaptar-se al mode de viure d'aquí, sense renunciar als nostres costums	28,5%	31,4%	29,3%	28,8%	22,1%	30,9%
Que ens deixin viure en pau; no feim mal a ningú	3,0%	3,2%	1,7%	1,4%	5,9%	2,5%
Acceptar el mode de viure d'aquí, renunciant als nostres costums	0,5%	0,3%	0,6%	1,0%	0,2%	0,4%

Font: Baròmetres Gadeso. Abril 2010

El primer que crida l'atenció quan s'observa la taula número 3 és que més d'un 37% dels immigrants afirma que **es sent discriminat** per algú en la seva vida quotidiana. Cal afegir que aquest percentatge ha augmentat significativament en referència a l'anterior investigació (Maig 2007), degut sobretot a la situació de crisi socioeconòmica que estam patint, on l'immigrant es veu com a competència deslleial en el món del treball i com a culpable de la saturació dels serveis públics i assistencials.

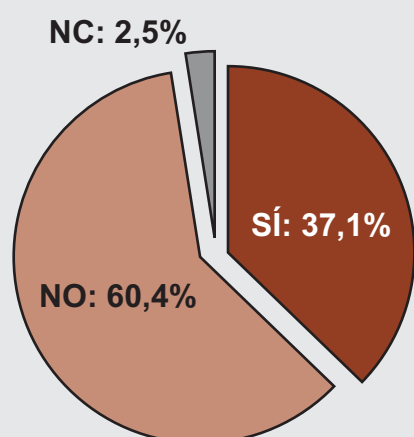
La **percepció de la discriminació** té, com és lògic, aspectes objectius i subjectius, i cal distingir el lloc on s'ha sentit discriminat (carrer, comerços, escola,

feina...) i, especialment, per qui, que és el que es desglossa a la taula inferior. Així doncs, i molt lligat amb el context de crisi, un percentatge rellevant dels immigrants que es senten discriminats és per part de les **persones aturades** (38,9%) i dels **companys de feina** (22,3%). Els **veïnats** també suposen una font de discriminació, doncs els consideren culpables de la creixent inseguretat ciutadana (veure Quaderns Gadeso n°162; Març 2010).

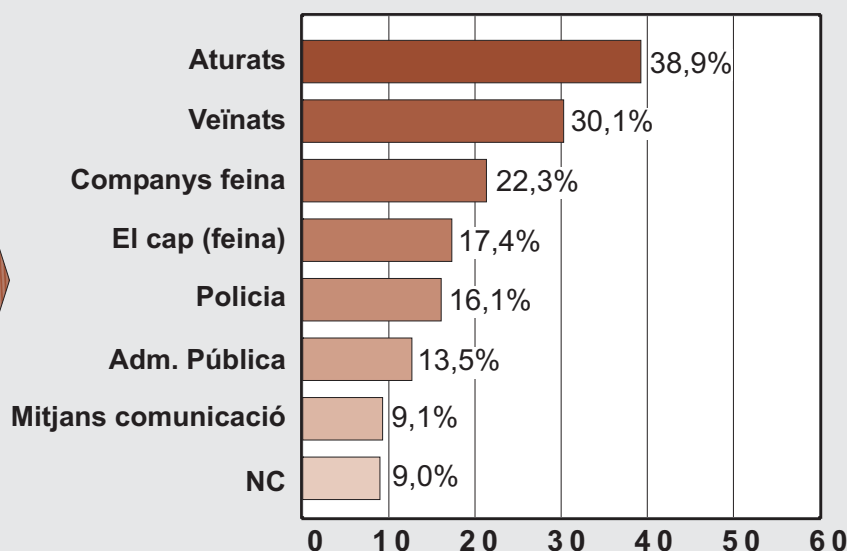
En qualsevol cas, cal aclarir que aquesta discriminació no té perquè concretar-se en insults o desqualificacions, sinó en un sentiment de no estar considerat i tractat de la mateixa manera que els autòctons.

TAULA N°3

US SENTIU DISCRIMINAT?

PER QUI US SENTIU DISCRIMINAT?

Font: Baròmetres Gadeso. Abril 2010

PERCEPCIÓ DE LA DISCRIMINACIÓ

Com es pot comprovar a la taula n°4, un percentatge significatiu d'immigrants assegura que ha patit algun tipus de conflicte amb diversos col·lectius. Així doncs, s'observa com un 44% dels immigrants ha tingut algun problema amb els autòctons, sobretot degut a les conseqüències de la crisi, i un 38% amb compatriotes seus. Els llatinoamericans són els que més problemes sofreixen entre els col·lectius d'immigrants (compatriotes o no), mentre que quasi la meitat dels magrebins i dels subsaharians destaquen que han tingut conflictes amb els autòctons.

TAULA N°4

PROBLEMES AMB COL·LECTIUS

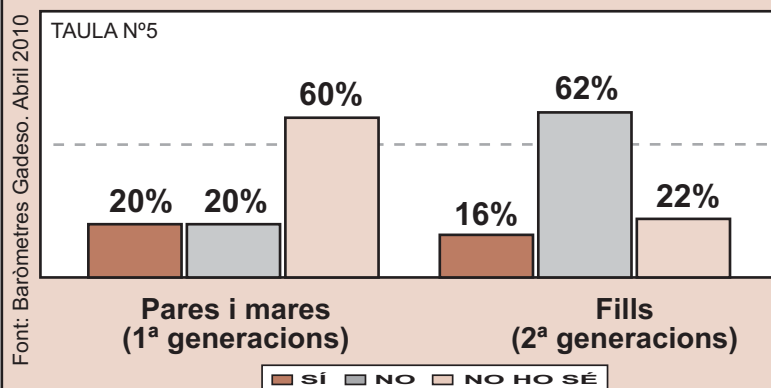
	Magrebins	Llatino- americans	Europeus no UE	Xinesos	Subsa- harians
Autòctons	49,7%	42,9%	41,5%	38,8%	47,6%
Compatriotes	39,1%	41,2%	37,2%	35,1%	38,9%
Immigrants d'altres nacionalitats	31,8%	33,6%	34,1%	29,7%	32,9%

Respostes afirmatives (múltiples)

Font: Baròmetres Gadeso. Abril 2010

EL RETORN

SI POGUÉSSIU, TORNARÍEU AL VOSTRE PAÍS?

També hem volgut analitzar si, en el cas de poder fer-ho, els immigrants tenen la voluntat de retornar al seu país d'origen. Com es pot veure a la taula adjunta, entre els immigrants de primera generació el que destaca és el dubte de no saber si tornarien al seu lloc d'origen (un de cada sis així ho diu).

Per part seva, les segones generacions (fills d'immigrants) tenen clar que es volen quedar a viure a les illes, doncs la immensa majoria ha nascut aquí, o viscut aquí gran part de la seva vida.

Una vegada analitzada la voluntat de **retornar o quedar-se**, és necessari detallar els motius que addueixen els immigrants per elegir una o una altra opció.

Tal i com es pot veure a la taula inferior, el principal motiu per voler tornar el seu país és que **sempre ha existit aquesta voluntat**, doncs va venir aquí per treballar i poder estalviar però considerant la situació com a temporal. També són rellevants els que afirmen que **no troben feina** aquí i tenen alguns **estalvis** per tornar, i

també els que addueixen **motius familiars**. L'**ajuda del Govern** no pareix ser un al·licient pel retorn.

Per altra banda, una majoria dels que volen quedar afirma que la **situació al seu país és encara pitjor** que aquí, a pesar de les dificultats que tenen a les illes (la crisi un altre cop). El factor **família** també és rellevant entre els que no volen partir, doncs si ja han aconseguit reagrupar la família, o formar-la aquí, se'ls fa més difícil abandonar el país.

MOTIUS PER VOLER TORNAR

- Sempre he volgut tornar	32,1%
- No trob feina i tenc estalvis per tornar	31,8%
- Allà tenc familiars propers (fills, pares...)	27,8%
- Vull aprofitar l'ajuda del Govern	8,3%

TAULA N°5

MOTIUS PER VOLER QUEDAR-SE

- La situació del meu país és encara pitjor	40,3%
- La meva família propera ja viu aquí	32,9%
- Aquí es viu millor	14,4%
- Aquí encara hi ha possibilitats de feina	12,4%

Font: Baròmetres Gadeso. Abril 2010

¿COM ENS VEUEN?

Com es pot comprovar a la taula número 7, els immigrants tenen una percepció bastant similar dels problemes que tenim els ciutadans i ciutadanes de la nostra comunitat. Més encara, quan ens referim a les seves preocupacions específiques, els continguts són bastant similars, encara que l'ordre de prioritats canviï. Així doncs, i com no podia ser d'una altra manera, la crisi socioeconòmica és el marc on es situen aquestes preocupacions dels immigrants: la precarietat laboral (40,2%), la dificultat per accedir a un habitatge (30,1%) i el cost de vida (23,7%). Com a diferències amb les preocupacions dels autòctons cal destacar la dificultat d'accés als diversos serveis públics (26,8%) i el racisme i la discriminació (15,1%).

TAULA Nº7

PRINCIPALS PROBLEMES

...DE BALEARS

Precarietat laboral	38,1%
Cost de vida	24,2%
Accés a l'habitatge	23,8%
Inseguretat ciutadana	10,6%
Incivisme i violència	9,6%
NS/NC	27,3%

...QUE MÉS US AFECTEN

Precarietat laboral	40,2%
Habitatge	30,1%
Accés a serveis públics	26,8%
Cost de vida	23,7%
Racisme-discriminació	15,1%
NS/NC	5,3%

Font: Baròmetres Gadeso. Abril 2010

És rellevant que, en general, els autòctons mereixem millor consideració per part de la població immigrada que la que aquesta rep per part nostra, tal i com es pot comprovar a la taula adjunta. Les virtuts que més ens atribueixen són **correctes** (25,3%) i **bones persones** (26,7%). En referència a la investigació de 2007, la característica positiva que més ha baixat és **simpàtics/oberts**.

Si parlem dels defectes que perceben, troben que som sobretot **tancats i distants** (28,2%), (sensació que, per altra banda, també tenen persones que procedeixen de

la Península i de la Unió Europea).

Com és lògic, aquestes percepcions tenen distinta intensitat segons sigui el lloc de procedència. Els que ens veuen de manera meys positiva són els **subsaharians** i els **magrebins** (col·lectiu que detecten més racisme). Per part seva, els **xinesos**, com a col·lectiu molt tancat, són el col·lectiu que menys ens qualifica (NS/NC). Les persones provinents de països de l'**Europa no comunitària**, encara que ens considerin egoïstes, són els que més destaquen la nostra vessant positiva.

VIRTUDS I DEFECTES DELS BALEARS

TAULA Nº8

Normals Correctes	Bones persones	Simpàtics Oberts	Treballadors	Tolerants	NS/NC		Tancats Distsants	Egoïstes	Desconfiats	Racistes	Insolidaris	NS/NC
25,3%	26,7%	18,2%	16,2%	9,8%	26,2%	MITJANA	28,2%	14,3%	13,1%	10,8%	10,6%	31,2%
=	↓	↓	=	↓	↑	Magrebins	↑	=	↑	↑	=	↑
↓	=	↓	=	↓	↓	Llatino-americanos	↓	=	↓	↓	=	↓
↑	↑	↑	↓	↑	↓	Europeus no UE	↑	↑	↓	↓	=	↓
=	=	=	=	=	↑	Xinesos	=	=	=	=	=	↑
=	=	↓	↑	↓	↑	Subsaharians	↑	=	↑	↑	↑	↑

Respostes múltiples

↑ Per sobre de la mitjana ↓ Per sota de la mitjana = Al voltant de la mitjana

Font: Baròmetres Gadeso. Abril 2010

Fundació GADESO: C/Ter nº14 1er. Palma de Mallorca - 07009
TEL. +34 971 479503 FAX. +34 971 470042.
E-MAIL: fundaciogadeso@gadeso.org

PÀGINA WEB: www.gadeso.org

